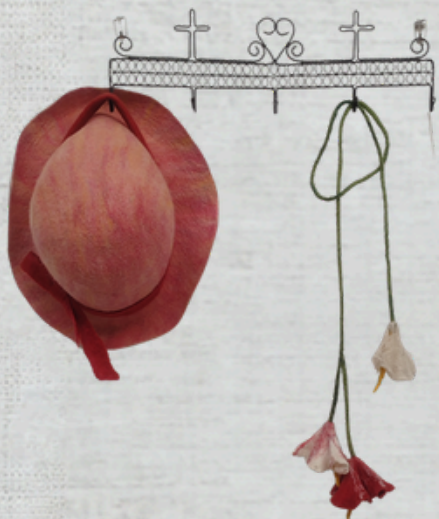

Niko Grafenauer
Ked' stromy nosia klobúky

Klobúky sú zvedavé,
preto žijú na hlave.
Všetko vidia z veľkej výšky -
šišky, misky, ba aj myšky.

Vidia ako z rozhl'adne,
kto čo komu ukradne.
Pritom celý život sedia.
Príjemnejšie žiť sa nedá.

Majú taký čudný zvyk -
každý dámsky klobúčik
veru v celom širom svete
pánskemu vždy hlavu pletie.

Ked' sa stretnú klobúky,
robia veľké oblúky.
Pekne ticho, a nie rázne,
ich úctivý pozdrav zaznie.

A keď slnko zapadne,
tak sa náhlia do šatne.
Po jednom sa odovzdajú
a už klobú-trkotajú.

Spojení remeslom a životom

**Spoločná výstava
z tvorby manželov
Antónie a Tibora
Bartošovcov**

**29. október -
26. november 2026
Galéria
RegionArt
Prievidza**

RKC V PRIEVIDZI
Zodp.redaktorka: Mgr. Ľudmila Húsková
Zostavila: Janka Zubajová
Graf. úprava: Ing. Peter Cagáň
Rok: 2026 // 150 ks

NO

Vyštudoval Strednú priemyselnú školu drevársku, odbor konštrukcia a tvorba nábytku a interiéru v Spišskej Novej Vsi. Už počas štúdia získal prehľad o dejinách umenia a prvé skúsenosti s rôznymi druhmi materiálov. Vždy ho lákalo spoznávať vlastnosti a zvládnuť základné techniky ich spracovania. Celkom prirodzene začínať s drevom. Spoločne s otcom v dielničke zdokonaľovali technológiu jeho spracovania. Nadobudnutá zručnosť a precíznosť v práci so zmyslom pre detail ich priviedol k spolupráci s ÚLUV-om. Niekoľko rokov potom spoločne realizovali výtvarné návrhy pani Janky Menkinovej. Vznikali výrobky v kombinácii dreva a kovu – dózičky, vianočné ozdoby inkrustované a vylievane cínom. Ako samouk, s dohľadom skúseného a zručného otca, zvládol postupne techniky spracovania rôznych prírodných materiálov. Najprv slama, potom vrbové prútie, či lieskové luby. Materiály, výrobky z ktorých boli kedysi nevyhnutnou súčasťou každej domácnosti – košíky, ošietky, podnosy, príborníky... K práci s drôtom inšpiroval Tibora už v jeho dôchodkovom veku Rasťo Haronik. Ako absolvent kurzu vedeného majstrom a znalcom tradičného drotárstva Ladislavom Fapšom sa s novým materiálom zžil pomerne rýchlo. Vo svojej práci preferuje spracovanie drôtu do podoby predmetov každodennej potreby. Technika ponúka širokú škálu využitia – od misiek, rôzneho kuchynského náradia, svietnikov, vešiakov, až k očarujúcej kombinácii drôtu s keramikou. Jeho tvorba smeruje k predmetom praktického použitia. Aby tak, ako kedysi, boli súčasťou domácnosti či hospodárstva. Prácu s drôtom popularizuje v praktických dielnach pre deti a mládež a ako lektor v kurzoch pre záujemcov o toto remeslo.

Spojení remeslom a životom

Manželia Tibor a Antónia Bartošovi prišli na tento svet pred 70-timi rokmi v znamení leva roku 1956. Obaja svoj pracovný život zasvätili kultúre, či už na úrovni regiónu, či na úrovni mesta Prievidza. Dnes, na dôchodku, žijú a tvoria v ústraní prarodičovského domu v obci Nedožery-Brezany.

ONA

Vyštudovala Strednú priemyselnú školu chemickú v Novákoch, odbor makromolekulová chémia. Potom odbor filozofia – estetika na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Trpezlivo znášala a aj podporovala manželove experimenty a tvorivé počiny. Keďže profesne sa v kultúre venovala viac organizačnej a riadiacej činnosti, zasiahlo to aj manželovu tvorbu. Občas teoretizovala a kibicovala do tvorivých procesov, čo sa prirodzene stretávalo s nevôľou. Ale ustáli to. Od teórie k praktickej tvorivej činnosti ju v roku 2019 priviedla potreba riešiť prácu pre dcéru, invalidnú po úraze. S ohľadom na jej záujmy, možnosti a potenciál. K plsteniu boli inšpirované asi najväčším súčasným znalcom ľudovej kultúry a remeselnej výroby z nášho regiónu, majstrom Rasťom Haronikom. Ako rodinný priateľ poznal Luciu od narodenia. Aj jej záľubu v nosení klobúkov. Aktívna práca rúk a prstov v procese mokrého plstenia výrazne stimulujú činnosť mozgu a je významnou súčasťou dcérinej terapie pri tréningu pamäti. To bolo rozhodujúce pri voľbe tohto remesla. Znalosti a techniku plstenia nadobúdali ako samoukovia. Učili sa hlavne z internetu a z dostupných historických prameňov. Poctivo si odkrútili svoje učňovské roky klasických postupov a v súčasnosti dosvojili výrobkov vkladajú aj nové prvky. Dnes majú chránené pracovisko so zameraním na výrobu originálnych plstných klobúkov, ale vyrábajú aj rôzne praktické predmety a módné doplnky. Technika mokrého plstenia ponúka širokú škálu využitia. Pre praktickú aj dekoratívnu výrobu čohokoľvek. Okrem plstenia sa profesne venuje trénovaniu pamäti.

